

JANUSZ ROGACKI

Hodowla Roślin Smolice Sp. z o.o. Grupa IHAR
e-mail: rogacki@hrsmolice.pl

Krajowe nasiennictwo kukurydzy

Nasiennictwo odmian mieszańcowych kukurydzy w Polsce rozwija się bardzo dynamicznie. W ostatnim 10-leciu latach powierzchnia kukurydzy nasiennej w Polsce wzrosła dwukrotnie, od niecałych 2 tys. ha w roku 2008 do nieco ponad 4 tys. w roku 2017 (źródło: PIORIN). Zapotrzebowanie na nasiona odmian kukurydzy jest oczywiście związane ze zwiększającą się powierzchnią uprawy kukurydzy w Polsce. W sezonie 2012 po raz pierwszy przekroczonej areal jednego miliona hektarów w kraju. W kolejnych latach utrzymuje się tendencja wzrostowa.

Wraz ze zwiększającym się arealem plantacji nasiennych, nasilają się obserwowane od dłuższego już czasu problemy. Podstawową kwestią jest brak chętnych do ręcznego ogławiania wiech form matecznych. Mechaniczne ogławianie kukurydzy nie jest w stanie zastąpić w 100% pracy rąk ludzkich. Czasochłonna technologia Ms (męskiej sterylności form matecznych) / Rf (przywracania płodności w formach ojcowskich), w świetle bardzo szybkiej wymiany odmian w Krajowym Rejestrze jest problematyczna. Plantacje nasienne wymagają pomiędzy sobą izolacji przestrzennej (200 m dla plantacji "C1"), o którą również coraz trudniej.

Linie wsobne kukurydzy, będące rodzicami odmian mieszańcowych kukurydzy, są o wiele bardziej czułe na niesprzyjające warunki pogodowe aniżeli odmiany mieszańcowe. Powoduje to dużą zmienność w podaży nasion na rynku i problemy z zaspokajaniem popytu na niektóre odmiany. Częściowo można temu przeciwdziałać poprawiając środowisko bytowania roślin, instalując np. deszczownie na plantacjach nasiennych. Z drugiej strony można próbować tworzyć formuły nowych odmian mieszańcowych w oparciu o linie wsobne dobrze radzące sobie z większymi i mniejszymi stresami środowiskowymi występującymi w trakcie trwania okresu wegetacyjnego.

Jest to trudne z uwagi na bardzo słabą korelację pomiędzy wysokim i wiernym plonowaniem linii wsobnych kukurydzy a ich potomstwem mieszańcowym. Często to właśnie z słabo plonujących i podatnych na warunki pogodowe linii wsobnych powstają imponujące odmiany mieszańcowe kukurydzy.